

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26.11.1993, sp. zn. 2 Cdo 50/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:2.CDO.50.1993.1

Číslo: 20/1995

Právní věta: Nenařídil-li odvolací soud k věcnému projednání odvolání jednání před odvolacím soudem a odmítl-li odvolání podané komerčním právníkem na základě plné moci od účastníka řízení s odůvodněním, že je podáno neoprávněnou osobou, odňal tím účastníku řízení možnost jednat před soudem (§ 237 písm. f/ o. s. ř.).

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 26.11.1993

Spisová značka: 2 Cdo 50/93

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Odvolací řízení, Právo autorské

Předpisy: 99/1963 Sb. § 237 písm. f)

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Brně usnesením odmítl odvolání podané komerčním právníkem proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 28.5.1992 č. j. 35 C 3/9226. Vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud vycházel z ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované, podle něhož komerční právník poskytuje právní pomoc fyzickým a právnickým osobám ve věcech souvisejících s jejich podnikatelskou činností. Dovedil, že spor mezi dvěma fyzickými osobami o splnění dohody o výměně bytu nemůže být považován za podnikání; navíc citovaný zákon měl na mysli „přímou souvislost“ s podnikatelskou činností. Proto je smlouva o zastupování, uzavřená komerčním právníkem, ve vztahu k žalované neplatná a jmenovaný nebyl oprávněn za žalovanou odvolání podat. Mohl odvolání podat vlastním jménem. Protože však nebyl účastníkem řízení v projednávané věci, je jeho odvolání odvoláním podaným neoprávněnou osobou (§ 218 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.).

Proti usnesení odvolacího soudu podala včas dovolání žalovaná. Poukázala na to, že postupem odvolacího soudu, který považoval odvolání podané komerčním právníkem za odvolání neoprávněné osoby, byla žalovaná zbavena možnosti jednat před soudem, jak to má na zřeteli ustanovení § 237 písm. f) o. s. ř. K odůvodnění dovolání uvedla zejména, že si při projednání smlouvy o zastoupení byla vědoma toho, že předmětem řízení není podnikatelská činnost, nýbrž její právní vztah k bytu. Přesto si zvolila JUDr. M. B. za svého zástupce podle ustanovení § 24 o. s. ř. pro jeho odbornou způsobilost a vzhledem k důvěře, kterou k němu má. Poukázala na to, že v řízení před soudem prvního stupně

nevznikly žádné pochybnosti o tom, že JUDr. M. B. činil všechny procesní úkony za žalovanou. Jestliže měl odvolací soud pochybnosti o oprávnění jmenovaného žalovanou zastupovat, měl dát žalované možnost, aby tyto pochybnosti odstranila. Není vyloučeno, aby komerční právník zastupoval účastníka podle ustanovení § 24 o. s. ř. na základě plné moci podle ustanovení § 27 odst. 1 o. s. ř. Jiná je otázka náhrady nákladů řízení. Žalovaná si byla vědoma soudní praxe, která v obdobných případech nepřiznává náhradu nákladů vzniklých v souvislosti se zastoupením komerčním právníkem v občanskoprávní záležitosti; proto také náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně nepožadovala.

Vrchní soud v Praze svým usnesením zrušil usnesení odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 237 písm. f) o. s. ř. je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, jestliže účastníku řízení byla postupem soudu odňata možnost jednat před soudem.

Zastoupení na základě plné moci je upraveno v ustanoveních § 24 a násl. o. s. ř. Podle ustanovení § 25 odst. 1 o. s. ř. si zástupcem může účastník zvolit vždy advokáta. Ustanovení § 25 odst. 1 až 3 platí obdobně, zastupuje-li účastníka komerční právník v rozsahu svého oprávnění stanoveného zvláštními předpisy. V této souvislosti občanský soudní řád 1) odkazuje na zákon č. 209/1990 Sb., o komerčních právnících a právní pomoci jimi poskytované (§ 25 odst. 4 o. s. ř.). Z ustanovení § 25 odst. 4 o. s. ř. lze dovodit pouze to, že jde-li o zastoupení v rámci oprávnění komerčního právníka, daného ustanovením § 2 odst. 1 zákona č. 209/1990 Sb., nemůže mu účastník omezit plnou moc (§ 25 odst. 1 o. s. ř.) a jeho oprávnění a povinnosti jsou dány mimo jiné ustanovením § 25 odst. 2 a 3 o. s. ř. Z citovaných ustanovení však již nelze dovodit, že by se účastník občanského soudního řízení nemohl dát zastoupit komerčním právníkem jako občanem ve smyslu ustanovení § 27 odst. 1 o. s. ř. 2) Posouzení toho, zda komerční právník poskytoval právní pomoc v rámci ustanovení § 2 zákona č. 209/1990 Sb. (t. j. v souvislosti s podnikatelskou činností účastníka, kterého zastupoval), nebo nikoli, se promítne až ve stádiu rozhodování soudu o nákladech soudního řízení. Odvolací soud nesprávně vycházel z toho, že odvolání podané Dr. M. B. za žalovanou, která mu v průběhu řízení udělila plnou moc k zastupování, je odvoláním jeho samotného. Jestliže dovodil, že odvolání podala neoprávněná osoba, a v důsledku toho nesprávně nenařídil jednání k projednání odvolání žalované (§ 214 odst. 1 o. s. ř.), odňal žalované možnost jednat před soudem, jak to má na zřeteli ustanovení § 237 písm. f) o. s. ř. Proto je dovolání ve smyslu citovaného ustanovení přípustné a dovolací důvod uvedený v ustanovení § 241 odst. 2 písm. a) o. s. ř. je dán. Dovolací soud proto rozhodnutí odvolacího soudu zrušil podle ustanovení § 243b odst. 2 o. s. ř. a vrátil mu věc k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

1) viz jeho znění se změnami a doplňky vyhlášené pod č. 240/1993 Sb.

2) viz rozhodnutí uveřejněné pod č. 18/1993 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek